

APLINKOS APSAUGOS AGENTŪRA

Biudžetinė įstaiga, A. Juozapavičiaus g. 9, LT-09311 Vilnius,
tel. 8 706 62 008, faks. 8 706 62 000, el.p. aaa@aaa.am.lt, http://gamta.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188784898

B. Pinkevičiaus IĮ
UAB „Pagirių Nests“

2018-01-16

Nr.(28.7)-A4-844

Vilniaus rajono savivaldybės administracijai
Nacionalinio visuomenės sveikatos centro prie
Sveikatos apsaugos ministerijos Vilniaus
departamentui
Vilniaus apskrities priešgaisrinei gelbėjimo
valdybai
Kultūros paveldo departamento prie Kultūros
ministerijos Vilniaus skyriui

Kopija

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos
Vilniaus regiono aplinkos apsaugos
departamentui

GALUTINĖ ATRANKOS IŠVADA DĖL PAPIŠKIŲ ŽVYRO IR SMĖLIO TELKINIO NAUJO PLOTO (APIE 12,2 HA) NAUDOJIMO POVEIKIO APLINKAI VERTINIMO

1. Peržiūrima atrankos išvada

Aplinkos apsaugos agentūros (toliau – Agentūra) 2016-04-08 priimta atrankos išvada Nr. (28.7)-A4-3601 dėl Papiškių žvyro ir smėlio telkinio naujo ploto (12,2 ha) naudojimo poveikio aplinkai vertinimo (toliau – PAV). Planuojamai ūkinei veiklai PAV neprivalomas.

1¹. Kur, kada ir kokiose visuomenės informavimo priemonėse buvo paskelbta visuomenei apie Atsakingos institucijos priimtą atrankos išvadą, kuri persvarstoma.

Agentūra savo internetinėje svetainėje 2016-04-13 paskelbė informaciją apie priimtą atrankos išvadą dėl Papiškių žvyro ir smėlio telkinio naujo ploto (12,2 ha) naudojimo poveikio aplinkai vertinimo. Planuojamos ūkinės veiklos (toliau – PŪV) organizatorius paskelbė: respublikinėje spaudoje – 2016-04-21 laikraštyje „Lietuvos žinios“, rajono spaudoje – 2016-04-21 Vilniaus krašto savaitraštyje, 2016-04-21 Vilniaus rajono savivaldybėje ir 2016-04-19 Vilniaus rajono savivaldybės administracijos Pagirių seniūnijoje.

2. Planuojamos ūkinės veiklos užsakovas

UAB „Pagirių Nests“, Pagirių k., LT-14119 Vilniaus r., direktorius Janis Karolis Briedis, tel.: 8 52605082, mob. tel.: 861291640, faks 8 52605081, el.p.: karjeras@pagiriunesta.lt.

3. Planuojamos ūkinės veiklos pavadinimas

Papiškių žvyro ir smėlio telkinio naujo ploto dalies (apie 12,2 ha) naudojimas.

4. Numatoma planuojamos ūkinės veiklos vieta

Papiškių k., Pagirių sen., Vilniaus raj. sav.

5. Trumpas planuojamos ūkinės veiklos aprašymas

Planuojama ūkinė veikla (toliau – PŪV) naudingųjų iškasenų (žvyro ir smėlio) kasyba atviru kasiniu (karjeru). Planuojamą naudoti teritoriją sudaro septyni žemės sklypai, nuosavybės teise

priklausantys UAB „Pagirių Nests“: kad. Nr. 4167/0800:5, kad. Nr. 4167/0800:7, kad. Nr. 4167/0800:3, kad. Nr. 4167/0800:4, kad. Nr. 4167/0500:425, kad. Nr. 4160/0800:10, kad. Nr. 4167/0800:9. PŪV teritorija pietrytine, pietine ir pietvakarine ir šiaurės vakarine dalimis ribojasi su laisva valstybine žeme (lauko keliu), vakarine dalimi ribojasi su UAB „Pagirių Nests“ priklausančiu, kitos paskirties žemės sklypu, šiaurinėje, šiaurės rytinėje ir rytinėje dalyse ribojasi su: neįregistruotu, žemės ūkio paskirties ir miškų ūkio paskirties žemės sklypu, UAB „Pagirių Nests“ priklausančiu žemės sklypu ir fiziniam asmeniui priklausančiu miškų ūkio paskirties žemės sklypu. Pagal Vilniaus rajono savivaldybės teritorijos Bendrojo plano sprendinius, PŪV teritorija patenka į neurbanizuotą ir neurbanizuojamą teritoriją (M4).

PŪV teritorija nepatenka į valstybės saugomas teritorijas. Artimiausia saugoma teritorija yra Baltosios Vokės biosferos poligonas, kuris nutolęs apie 1,3 km vakarų kryptimi nuo PŪV teritorijos. Papio ornitologinis draustinis (steigimo tikslas išsaugoti Papio ežerą – migruojančių paukščių apsistojimo vietą, didžiųjų baublių (lot. *Botaurus stellaris*), pievinių lingių (lot. *Circus pygargus*) perimvietes) nuo PŪV teritorijos nutolęs apie 2,7 km atstumu pietvakarų kryptimi.

Artimiausi kultūros paveldo objektai: į pietvakarius nuo planuojamo naudoti ploto apie 2,4 km atstumu – Papiškių senovės gyvenvietė IV, apie 2,5 km ta pačia kryptimi – Papiškių senovės gyvenvietė III, apie 2,6 km atstumu ta pačia kryptimi – Papiškių senovės gyvenvietė II ir apie 3,0 km atstumu ta pačia kryptimi esanti Papiškių senovės gyvenvietė. Kitas toliau nuo teritorijos nutolęs, kultūros paveldo objektas: apie 4,8 km atstumu į šiaurės vakarus – Keturiasdešimt Totorių pilkapynas.

PŪV teritorijos plote (apie 12,2 ha) miško žemė užima apie 4,45 ha, mišku apauganti žemė – apie 5,2 ha. Miško žemė priskiriama IV miškų grupės ūkiniams miškams. Dėl šios priežasties buvo įvertinta informacija apie kitus galimus naudoti naudingųjų iškasenų (žvyro ir smėlio), detaliai išžvalgytus nenaudojamus telkinius, esančius Vilniaus rajono savivaldybės ribose, ne miško žemėje ir gautas Lietuvos geologijos tarnybos prie Aplinkos ministerijos 2015-10-02 raštas Nr. (7)-1.7-3261 „Dėl pažymos išdavimo“, kuriame nurodoma, jog Vilniaus rajono savivaldybės teritorijoje ne miško žemėje nėra detaliai išžvalgytų nenaudojamų smėlio ir žvyro telkinių.

Planuojama naudoti Papiškių žvyro ir smėlio telkinio naujo ploto dalis (apie 12,2 ha) patenka į 1967 m. parengtinai išžvalgytą teritoriją, 2008 m ir 2015 m detaliai išžvalgytus plotus. Lietuvos geologijos tarnybos žemės gelmių išteklių aprobavimo komisijos protokolu 2008 m. sausio 18 d. Nr. 4-2 (292) žvyro ir smėlio išteklių 52,2 ha plote patvirtinti ir sudaro apie 8300 tūkst. m³, iš jų žvyro 4699 tūkst. m³, smėlio – 3602 tūkst. m³. 2015 m. išžvalgyta telkinio dalis aprobuota 2015 m rugsėjo 23 d. Lietuvos geologijos tarnybos prie Aplinkos apsaugos ministerijos direktoriaus įsakymu Nr. 1-181. Pagal 2015 m. liepos 16 d. būklę 4,34 ha plote: smėlio – 258 tūkst. kub. m, žvyro – 370 tūkst. kub. m iš jų 0,85 ha vietinės reikšmės kelio apsaugos zonoje: smėlio – 51 tūkst. kub. m, žvyro – 73 tūkst. kub. m. Detalai išžvalgyti spėjamai vertingi išteklių tinkami automobilių keliams tiesti. Planuojamas maksimalus metinis žvyro ir smėlio iškasimas – 200 tūkst. m³ per metus. Karjeras planuojamas eksploatuoti apie 9 metus. Produkcija bus išvežama karjero technologiniu bei vietinės reikšmės žvyruotu keliu, vedančiu iki krašto kelio Nr. 202 (Kirtimai – Pagiriai – Baltoji Vokė). Vietinės reikšmės kelio atkarpa iki krašto kelio Nr. 202, kuriuo bus transportuojama karjero produkcija, priežiūros darbus užsakovas įsipareigoja vykdyti dalinio dalyvavimo būdu. Transportuojant žaliavų nebloginti kelių/gatvių būklės, o pabloginus atstatyti į pradinę padėtį. Vykiant PŪV numatoma, kad autotransporto srautas padidės apie 8 %.

Gruntinis vanduo paplitęs visame telkinyje ir už jo ribų. Vandeningas horizontas maitinamas atmosferiniais krituliais. 2015 m. žvalgybos duomenimis požeminis vanduo paplitęs visame telkinyje ir už jos ribų. Gruntinis vanduo sutiktas visuose gręžiniuose, jo slūgsojimo gylis nuo žemės paviršiaus yra nuo 4,2 m iki 5,8 m. Tai aliuvinių ir fluvio-glacialinių nuogulų vandeningas horizontas, kuris glaudžiai susijęs su Vokės upe ir jo slėnio geologine sandara. Horizontas nežymiai išsikrauna Vokės upėje. Smėlio ir žvyro kasyba požeminiame vandens hidrodinaminiam režimui ir vandens kokybei bei Vokės upės hidrologiniam režimui esminės įtakos neturės. Dėl grunto iškasimo pradinėje karjero eksploatavimo stadijoje, galimas gruntinio vandens lygio kritimas iki 1,0

m prie karjero ribos iki 0,2-0,3 m 300 m atstume nuo karjero. Karjero įtakos spindulio zonoje (207,26 metrai) nėra nė vienos gyvenamosios sodybos ar vandens telkinio. Artimiausia gyvenamoji sodyba yra nutolusi 1,06 km atstumu. Atlikti skaičiavimai parodė, kad nuostoliai dėl išgaravimo bus kompensuoti vandens pritekėjimu dėl atmosferinių kritulių, vandens balansas išlaikytas, Vokės upei esančiai už 1,6 km į vakarus bei gruntinio vandens ėmimo įrenginiams karjero eksploatacija įtakos neturės. Paviršinio vandens lygio stebėjimai karjere bus atliekami 1 kartą per metus markšeiderinių matavimų metu.

Darbuotojų buitiniams poreikiams tenkinti bus įrengta konteinerinio tipo administracinė – buitinė patalpa su trumpalaikio buitinių nuotėkų sukaupimo rezervuaru, geriamasis vanduo bus atvežamas plastikinėje taroje. Ūkinės veiklos metu susidariusios buitinės nuotėkos iš buitinių nuotėkų sukaupimo rezervuarų, pagal sutartį su nuotėkas tvarkančia įmone, bus išvežamos į buitinių nuotėkų valymo įrenginius.

Technologinių procesų metu žaliava bus plaunama vandeniu. 1 m³ žaliavos planuojama sunaudoti 3 m³ vandens, per metus apie 390 000 m³. Panaudotas vanduo neužteršiamas, todėl bus taikoma uždara vandens apytakos sistema: nusodinimo kanaluose nuskaidrintas gamybinis vanduo išleidžiamas į iškastuose plotuose įrengtus tvenkinius, iš kurių jis vėl gražinamas į gamybą. Vandens paėmimas numatomas iš paties karjero iškasus apvandenintą žvyro sluoksnį. Vandens papildymas iš kitų šaltinių nenumatomas.

PŪV metu bus naudojamos kasimo, kasimo – pakrovimo ir transportavimo mašinos: krautuvas Case 921 E, buldozeris Case 1650 K, sijojimo įrenginys Chieftain 2100, autosavivartis MAN (24 t). Taip pat gali būti naudojamos ir kitų markių panašių parametrų kasybos ir transporto mašinos. Dyzelinis kuras ir tepalai kasybos mašinomis bus atvežami ir užpildomi specialiu transportu su užpildymo įranga. Kasybos mašinų remontas ir techninis aptarnavimas (išskyrus atsitiktinio smulkaus gedimo atvejus) karjere nebus atliekamas. Į aplinkos orą iš mobilių taršos šaltinių per metus pateks apie 6,7 t teršalų (CO, CH, NOx, SO2 ir KD). Dulkėtumo mažinimui, esant sausiesiems orams, karjero vidaus ir produkcijos išvežimo keliai numatomi laistyti vandeniu. Karjero vidaus keliuose transporto priemonių ir kitų mobiliųjų mechanizmų bei produkcijos išvežimo keliuose (žvyrkelyje) autosavivarčių greitis bus ribojamas iki 20 km/h. Transportuojant gruntą autosavivarčių kėbulai bus dengiami tentais.

PŪV teritorija yra naudojamo Papiškių telkinio tąsa į rytus. Eksploatacijos metu kasyba numatyta rytų kryptimi ir šiauriniu pakraščiu grįžtant į naudojamą telkinio dalį. Siekiant įvertinti PŪV sukliamą triukšmą, atlikti skaičiavimai. Įvertinus teritorijoje planuojamų mobilių triukšmo taršos šaltinių keliamą triukšmą, nustatyta, kad PŪV keliamas triukšmas artimiausioje gyvenamojoje aplinkoje (artimiausia gyvenamoji sodybvietė nuo PŪV nutolusi 1,06 km, nuo privažiavimo kelio 240 m) sieks iki 24,9 dBA ir neviršys Lietuvos higienos normoje HN 33:2011 „Triukšmo ribiniai dydžiai gyvenamuose ir visuomeninės paskirties pastatuose bei jų aplinkoje“, patvirtintos Lietuvos sveikatos apsaugos ministro 2011 m. birželio 13 d. įsakymu Nr. V-604 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 33:2011 „Triukšmo ribiniai dydžiai gyvenamuose ir visuomeninės paskirties pastatuose bei jų aplinkoje“ patvirtinimo“, reglamentuojamų ribinių dydžių. Siekiant sumažinti triukšmo poveikį darbuotojų sveikatai Papiškių žvyro ir smėlio telkinio naujo ploto eksploataavimo metu bus naudojami Europos Sąjungos saugias darbo sąlygas atitinkantys mechanizmai. Visų šiuolaikinių kasybos mašinų operatorių darbo vietos (kabinos) yra aprūpintos oro kondicionavimo ir triukšmo slopinimo įrenginiais. Buldozerių, krautuvų operatorių kėdės turi apsaugą nuo vibracijos. Visų šių kasybos mašinų operatorių darbo vietų profesinės rizikos vertinimai yra atlikti daugelyje Lietuvos karjerų ir atitinka higienos normų reikalavimus. Jų triukšmo lygis neviršys 80 dBA ir veikiant ilgesniam laikui neturės neigiamo poveikio darbuotojams.

Eksploatuojant planuojamą naudoti plotą bus nukasta apie 54,67 tūkst. m³ dangos grunto, iš kurio apie 35 tūkst. m³ – dirvožemio. Derlingasis dirvožemio sluoksnis bus saugomas kaupuose (voluose). Jiems parenkamos vietos, kuo arčiau rekultivuojamo ploto. Kaupų aukštis neturi viršyti 10 m, o šlaitų nuolydis – 30°. Jeigu derlingo dirvožemio sluoksnio kaupai išbus daugiau kaip dvejus

metus, jie apsaugomi nuo erozijos ir defliacijos apsėjant daugiamečių žolių mišiniais. Dirvožemis bus panaudotas karjero rekultivavimui. Išekspluatuota PŪV teritorija bus rekultivuota į vandens telkinį ir mišką, nulėkštinus šlaitus ir apsodinus juos miško želdiniais teritorija įsilies į esamą kraštovaizdį.

Vadovaujantis 2014 m. sausio 30 d. Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie vidaus reikalų ministerijos direktoriaus įsakymą Nr. 1-37 „Dėl kriterijų ūkio subjektams ir kitoms įstaigoms, kurių vadovai turi organizuoti ekstremaliųjų situacijų valdymo planų rengimą, derinimą ir tvirtinimą, ir ūkio subjektams, kurių vadovai turi sudaryti ekstremaliųjų situacijų operacijų centrą, patvirtinimo“, numatoma parengti ekstremaliųjų situacijų valdymo planą ir ekstremaliųjų situacijų prevencijos priemonių planą.

5¹. Planuojamos ūkinės veiklos poveikio Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijoms reikšmingumas

PŪV teritorija nepatenka į Natura 2000 tinklo teritoriją. Artimiausios Natura 2000 teritorija svarbi paukščių apsaugai ir buveinių apsaugai yra Baltosios Vokės biosferos poligonas, nutolęs 1,3 km nuo planuojamo naudoti ploto. Baltosios Vokės biosferos poligonas apima Europos ekologiniam tinklui Natura 2000 priskiriamą paukščių apsaugai svarbią teritoriją – Baltosios Vokės šlapžemių teritoriją bei buveinių apsaugai svarbią teritoriją, dalį Baltosios Vokės biosferos poligono užima Papiro ornitologinis draustinis.

Prognozuojamas gruntinio vandens lygio kitimas aplinkinėje karjero teritorijoje siejamas su vandens lygio svyravimu dėl grunto kasimo ir iškasos didėjimo bei išgaravimo nuo atviro vandens paviršiaus karjere. Pirmaisiais kasybos metais dėl grunto iškasimo galimas trumpalaikis (iki 1 mėnesio) nesisteminis (priklausantis nuo sausų ir lietingų laikotarpių trukmės) gruntinio vandens lygio pažemėjimas iki 0,2–0,3 m karjero įtakos spindulio zonoje (207,26 m). Atlikti skaičiavimai rodo, kad nuostoliai dėl išgaravimo bus kompensuoti vandens pritekėjimu dėl atmosferinių kritulių, vandens balansas išlaikytas, Vokės upei esančiai už 1,6 km į vakarus karjero eksploatacija įtakos neturės, todėl PŪV poveikio Europos ekologinio tinklo Natura 2000 teritorijoms reikšmingumo nustatymas – netikslingas.

6. Kas ir dėl kokių priežasčių pateikė motyvuotą prašymą persvarstyti atrankos išvadą

Nacionalinio visuomenės sveikatos centro prie Sveikatos apsaugos ministerijos Vilniaus departamentas (toliau – Vilniaus departamentas) 2016-04-21 raštu Nr. 2.10-739(16.9.7.10.11) (toliau – Raštas) informavo, kad nepritaria 2016-04-08 Agentūros atrankos išvadai Nr. (28.7)-A4-3601 dėl Papiškių žvyro ir smėlio telkinio naujo ploto (12,2 ha) naudojimo poveikio aplinkai vertinimo, nes: 1. pateikta nepagrįsta informacija, apie PŪV ir su ja susijusių transporto srautų keliamos oro taršos atitiktį ribinių aplinkos oro užterštumo verčių, patvirtintų Lietuvos Respublikos aplinkos ministro ir sveikatos apsaugos ministro 2000 m. spalio 30 d. įsakymu Nr. 471/582 „Dėl teršalų, kurių kiekis aplinkos ore ribojamas pagal Europos Sąjungos kriterijus, sąrašo ir teršalų, kurių kiekis aplinkos ore ribojamas pagal nacionalinius kriterijus, sąrašo ir ribinių aplinkos oro užterštumo verčių patvirtinimo“ ir aplinkos oro užterštumo sieros dioksidu, azoto dioksidu, azoto oksidais, benzeno, anglies monoksidu, švinu, kietosiomis dalelėmis ir zonų normų, patvirtintų Lietuvos Respublikos aplinkos ministro ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2001 m. gruodžio 11 d. įsakymu Nr. 591/640 „Dėl aplinkos oro užterštumo sieros dioksidu, azoto dioksidu, azoto oksidais, benzeno, anglies monoksidu, švinu, kietosiomis dalelėmis ir ozonu normų patvirtinimo“ reikalavimams; 2. pateikta nepagrįsta informacija apie PŪV ir su ja susijusių transporto srautų keliamo triukšmo poveikį artimiausiai gyvenamajai ir visuomeniniai teritorijai – negalima įvertinti atitikties Lietuvos higienos normos HN 33:2011 „Triukšmo ribiniai dydžiai gyvenamuose ir visuomeninės paskirties pastatuose bei jų aplinkoje“, patvirtintos Lietuvos sveikatos apsaugos ministro 2011 m. birželio 13 d. įsakymu Nr. V-604 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 33:2011 „Triukšmo ribiniai dydžiai gyvenamuose ir visuomeninės paskirties pastatuose bei jų aplinkoje“ patvirtinimo“ reikalavimams; 3. pagal pateiktą informaciją, atliekant triukšmo ir oro taršos skaičiavimus, neįvertinta kita tame pačiame Papiškių žvyro telkinyje numatoma vykdyti analogiška ūkinė veikla.

7. Poveikio aplinkai vertinimo dalyviai, kurie dalyvavo peržiūrint atrankos išvadą

Agentūra vadovaujantis Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo (toliau – PAV įstatymas) (redakcija galiojusia iki 2017-11-01) 7 straipsnio 11 dalimi suorganizavo atrankos išvados persvarstymą. Atrankos išvados persvarstymas įvyko Agentūroje 2016-05-30. Susirinkime dalyvavo PŪV užsakovo, PAV dokumentų rengėjo, Vilniaus departamento, Vilniaus rajono savivaldybės administracijos, Vilniaus rajono savivaldybės administracijos Pagirių seniūnijos (toliau – Pagirių seniūnija) atstovai, Pagirių seniūnaičių sueigos pirmininkas, Melekonių kaimo bendruomenės direktorius ir Agentūros atstovai.

Persvarstymo metu PAV dokumentų rengėja papasakojo apie PŪV ir atsakė į Rašte keliamus klausimus, pasakė, kad oro taršos koncentracijos paskaičiuotos pagal sunaudojamo kuro kiekį, triukšmas PŪV metu įvertintas nuo karjerą aptarnausiančių autotransporto priemonių kartu pažymėjo, kad skaičiavimuose įvertintas ir triukšmas nuo greta esančių karjerų. Taip pat patsakė į kitų susirinkimo dalyvių klausimus dėl produkcijos išvežimo klausimus, numatomos kelių kelių tvarkymo ir priežiūros bei PŪV įtakos artimiausiems gyventojams. Susirinkimo metu nuspręsta: PŪV užsakovas/PAV dokumentų rengėjas Nacionalinio visuomenės sveikatos centro prie Sveikatos apsaugos ministerijos Vilniaus departamentui, Vilniaus rajono savivaldybės administracijai, Vilniaus rajono savivaldybės administracijos Pagirių seniūnijai ir Aplinkos apsaugos agentūrai pateikia papildytą atrankos informaciją įvertinant ir greta esančių karjerų daromą suminę įtaką (oro tarša, triukšmas) gyvenamajai aplinkai, pateikia informaciją apie numatomą autotransporto padidėjimą, pateikia informaciją apie numatomas priemones PŪV neigiamam poveikiui mažinti (kelių priežiūros, dulkėtumo, oro taršos, triukšmo mažinimo priemonės ir t.t.); galutinę atrankos išvadą dėl Papiškių žvyro ir smėlio telkinio naujo ploto (apie 12,2 ha) naudojimo poveikio aplinkai vertinimo, gavus atsakymą iš Nacionalinio visuomenės sveikatos centro prie Sveikatos apsaugos ministerijos Vilniaus departamento ir Vilniaus rajono savivaldybės administracijos, priima atsakinga institucija.

Vilniaus apskrities priešgaisrinės gelbėjimo valdyba 2016-05-27 raštu Nr. 3-26-946(10.1-26) informavo, kad pritaria Agentūros 2016-04-08 priimtai atrankos išvadai Nr. (28.7)-A4-3601, t. y., kad PŪV PAV neprivalomas.

Vilniaus departamentas 2017-03-06 raštu Nr. 2.10-2501(16.8.6.10.11) informavo, kad pritaria Agentūros 2016-04-08 priimtai atrankos išvadai Nr. (28.7)-A4-3601 t. y., kad PŪV PAV neprivalomas, kadangi: 1. pateikta informacija apie „ADMS 4.2“ kompiuterine programine įranga atliktus skaičiavimus, kurių rezultatai parodė, kad PŪV keliamą oro taršą neviršys ribinių aplinkos oro užterštumo verčių patvirtintų Lietuvos Respublikos aplinkos ministro ir sveikatos apsaugos ministro 2000 m. spalio 30 d. įsakymu Nr. 471/582 „Dėl teršalų, kurių kiekis aplinkos ore ribojamas pagal Europos Sąjungos kriterijus, sąrašo ir teršalų, kurių kiekis aplinkos ore ribojamas pagal nacionalinius kriterijus, sąrašo ir ribinių aplinkos oro užterštumo verčių patvirtinimo“ ir aplinkos oro užterštumo sieros dioksidu, azoto dioksidu, azoto oksidais, benzenu, anglies monoksidu, švinu, kietosiomis dalelėmis ir zonų normų, patvirtintų Lietuvos Respublikos aplinkos ministro ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2001 m. gruodžio 11 d. įsakymu Nr. 591/640 „Dėl aplinkos oro užterštumo sieros dioksidu, azoto dioksidu, azoto oksidais, benzenu, anglies monoksidu, švinu, kietosiomis dalelėmis ir ozonu normų patvirtinimo“, nustatytų ribinių dydžių (PŪV oro taršos sklaidos skaičiavimai atlikti įvertinus meteorologinius duomenis bei esamą foninę oro taršą); 2. pateikta informacija, kad esant sausiesiems orams karjero vidaus ir produkcijos išvežimo keliai bus laistomi vandeniu, autosavivarčių bei kitų mobilių mechanizmų greitis karjero vidaus ir produkcijos išvežimo keliuose bus ribojamas iki 20 km/h, autosavivarčių kėbulai bus dengiami tentais; 3. pateikta informacija apie „CadnaA“ kompiuterine programine įranga atliktus skaičiavimus, kurių rezultatai parodė, kad PŪV technikos (ekskavatoriaus, krautuvo, buldozerio, sijotuvo, autosavivarčių) keliamas triukšmas artimiausioje gyvenamojoje aplinkoje, nuo PŪV teritorijoje nutolusioje 1,06 km, sieks 24,9 dBA, o artimiausioje gyvenamojoje aplinkoje, nuo grunto transportavimo kelio nutolusioje 0,24 km, sieks 21,7 dBA ir neviršys Lietuvos higienos normos HN 33:2011 „Triukšmo ribiniai dydžiai gyvenamuose ir visuomeninės paskirties pastatuose

bei jų aplinkoje“, patvirtintos Lietuvos sveikatos apsaugos ministro 2011 m. birželio 13 d. įsakymu Nr. V-604 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 33:2011 „Triukšmo ribiniai dydžiai gyvenamuose ir visuomeninės paskirties pastatuose bei jų aplinkoje“ patvirtinimo“, reglamentuojamų ribinių dydžių; 4. pateikta informacija, kad PŪV bus vykdoma 5 dienas per savaitę nuo 7 val. iki 17 val., kasybą numatyta vykdyti rytų kryptimi, šiauriniu pakraščiu grįžtant į naudojamą telkinio dalį, vykdant kasybos darbus vienoje kasvietėje.

Vilniaus rajono savivaldybės administracija 2017-09-26 raštu Nr. A33(1)-6365-(4.15) informavo, kad „Dėl Papiškių žvyro ir smėlio telkinio naujo ploto (apie 12,2 ha) naudojimo poveikio aplinkai vertinimo (PAV) būtinumo“ informavo, kad: „Informuojame, kad remiantis Vilniaus rajono savivaldybės teritorijos specialiojo plano, patvirtinto Vilniaus rajono savivaldybės tarybos 2014-12-17 sprendimu Nr. T3-571, sprendiniais, tik dalis planuojamos ūkinės veiklos teritorijos patenka į naudingūškasenų (U3) tvarkymo zoną. Planuojamo naudoti Papiškių žvyro ir smėlio telkinio naujo ploto (apie 12,2 ha) teritorija nesutampa su naudingųjų iškasenų tvarkymo zona. Papildytam Papiškių žvyro ir smėlio telkinio naujo ploto (apie 12,2 ha), esančio Vilniaus r. sav., Pagirių sen., Papiškių k., poveikio aplinkai vertinimo atrankos dokumentai Savivaldybė nepritaria. Planuojama ūkinė veikla gali būti vykdoma tik toje dalyje, kuri patenka į naudingūškasenų (U3) tvarkymo zoną.“, tačiau nepasisakė dėl PŪV PAV reikalingumo.

Agentūra 2017-10-04 raštu Nr. (28.7)-A4-10163 kreipėsi į Vilniaus rajono savivaldybės administraciją, kad vadovaujantis PAV įstatymo (redakcija galiojusia iki 2017-11-01) 7 straipsnio 12 dalimi, informuoti PŪV organizatorių (užsakovą), PAV dokumentų rengėją ir atsakingą instituciją apie savo išvadas, ar PŪV (Papiškių žvyro ir smėlio telkinio naujo ploto (apie 12,2 ha) naudojimo) privaloma atlikti poveikio aplinkai vertinimą.

Vilniaus rajono savivaldybės administracija 2018-01-19 raštu Nr. A33(1)-491-(4.15) informavo, kad: „Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo 6 str. 5 d. 5p., savivaldybė, pagal priskirtą jai kompetenciją, teikia išvadas dėl planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo ir šios veiklos galimo poveikio aplinkai, atsižvelgdama į patvirtintų ir galiojančių teritorijų planavimo dokumentų sprendinius. Atsižvelgiant į tai, kad pateiktas atrankos dokumentas prieštarauja Vilniaus rajono savivaldybės teritorijos kraštovaizdžio specialiuoju planu patikslinto bendrojo plano, patvirtinto Vilniaus rajono savivaldybės tarybos 2014-12-17 sprendimu Nr. T3-571 (toliau – Bendrasis planas), sprendiniams, atrankos dokumentui nepritaria. Dalyvaudama planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo procese, Administracija siūlo patikslinti planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo parengtą atrankos dokumentą atsižvelgiant į Bendrojo plano sprendinius. Manome, kad neobjektyvu yra teikti išvadas dėl poveikio aplinkai vertinimo būtinumo toje teritorijoje, kurioje planuojama ūkinė veikla negalima.“, tačiau nepasisakė dėl PŪV PAV reikalingumo.

8. Pastabos ir pasiūlymai

8.1. Miško žemė tvarkyti ir naudoti vadovaujantis Lietuvos Respublikos miškų įstatymo nuostatomis.

8.2. Žemės gelmių išteklių naudojimui parengti Žemės gelmių išteklių naudojimo planą.

8.3. Įgyvendinti siūlomas priemonės numatomas neigiamo poveikio aplinkai prevencijai vykdyti, poveikiui sumažinti ar kompensuoti: telkinį eksploatuoti pagal suderintą ir patvirtintą žemės gelmių naudojimo planą; laikytis darbo saugos, priešgaisrinės saugos, aplinkosaugos ir higienos reikalavimų; apsaugai nuo teršalų išsiliejimo, karjere nevykdyti kasybos mašinų remonto ir techninio aptarnavimo; kasybos mašinose naudojamus degalus ir kitus naudojamus naftos produktus (tepalus) išpilstyti iš specialių apskaitos sistemą turinčių autocisternų; produkciją išvežančio autotransporto greičio ribojimas (iki 20 km/h); triukšmo ir oro taršos prevencijai ir mažinimui, esant poreikiui numatyti iki 3 metrų aukščio nuodangos grunto pylimus; dulkėtumo susidarymo mažinimui, esant sausrui karjero kelius laistyti vandeniu; iškastus karjero plotus laiku rekultivuoti; karjerui nedirbant teritoriją uždaryti, kasybai naudojama technika išvežti iš teritorijos arba tinkamai saugoti; prieš pradedant kasybos darbus derlingąjį dirvožemio sluoksnį išsaugoti bei panaudoti karjero rekultivavimui.

8.4. PŪV užsakovas, vadovaudamasis Visuomenės informavimo ir dalyvavimo planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo procese tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2005 m. liepos 15 d. įsakymu Nr. D1-370 „Dėl visuomenės informavimo ir dalyvavimo planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo procese tvarkos aprašo patvirtinimo“, apie atrankos išvadą turi informuoti visuomenę ir raštu informuoti Agentūrą apie atliktą visuomenės supažindinimą.

8.5. Vykdomos veiklos metu paaiškėjus, kad daromas didesnis poveikis aplinkai už informacijoje atrankos išvadai pateiktus arba teisės aktuose nustatytus rodiklius, veiklos vykdytojas privalės nedelsiant taikyti papildomas poveikį aplinkai mažinančias priemones arba mažinti veiklos apimtį/nutraukti veiklą.

8.6. Veiklos vykdytojas visais atvejais privalės laikytis visų, veiklą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų, keičiantis teisiniam reglamentavimui atitinkamai keisti veiklos rodiklius.

9. Pagrindiniai motyvai, kuriais buvo remtasi priimant galutinę atrankos išvadą

9.1. PAV subjektas, atsakingas už priešgaisrinę apsaugą – Vilniaus apskrities priešgaisrinė gelbėjimo valdyba 2016-05-27 raštu Nr. 3-26-946(10.1-26) pritaria dėl neprivalomo PŪV poveikio aplinkai vertinimo.

9.2 PAV subjektas, atsakingas už visuomenės sveikatos priežiūrą – Nacionalinio visuomenės sveikatos centro prie Sveikatos apsaugos ministerijos Vilniaus departamentas 2017-03-06 raštu Nr. 2.10-2501(16.8.6.10.11) pritaria dėl neprivalomo PŪV poveikio aplinkai vertinimo, nes PAV atrankos dokumente atlikti PŪV keliamos taršos (oro, triukšmo) vertinimai parodė, kad PŪV keliamą taršą už veiklos vykdymo teritorijos ribų neviršija teisės aktais reglamentuojamų ribinių verčių nustatytų gyvenamajai aplinkai bei numatytos prevencinės priemonės: keliai bus laistomi vandeniui, ribojamas autosavivarčių bei kitų mechanizmų greitis karjero vidaus ir produkcijos išvežimo keliuose iki 20 km/h, PŪV bus vykdoma 5 dienas per savaitę nuo 7 iki 17 valandos.

9.3. PŪV reikšmingo neigiamo poveikio gamtinei aplinkai (kraštovaizdžiui, saugomoms teritorijoms ir kt.) neturės. Planuojamas naudoti plotas nepatenka į saugomas teritorijas, artimiausia saugoma gamtinė teritorija yra Baltosios Vokės biosferos poligonas, nutolęs apie 1,3 km atstumu. Įvertinta informacija apie kitus galimus naudoti naudingųjų iškasenų (žvyro ir smėlio), detaliam išžvalgytus nenaudojamus telkinius, esančius Vilniaus rajono savivaldybės ribose, ne miško žemėje ir gautas Lietuvos geologijos tarnybos prie Aplinkos ministerijos 2015-10-02 raštas Nr. (7)-1.7-3261 „Dėl pažymos išdavimo“, kuriame nurodoma, jog Vilniaus rajono savivaldybės teritorijoje ne miško žemėje nėra detaliam išžvalgytų nenaudojamų smėlio ir žvyro telkinių. Žvyro ir smėlio kasyba numatoma detaliam išžvalgytame vertingų išteklių plote kaip naudojamo Papiškių telkinio tąsa, bus naudojamosi jau sukurta infrastruktūra.

9.4. Atlikti skaičiavimai rodo, kad metinis gruntinio vandens balansas būsimajame karjere išliks perteklinis ir gamtinei aplinkai, Vokės upei esančiai už 1,6 km į vakarus bei gruntinio vandens ėmimo įrenginiams karjero eksploatacija įtakos neturės. Paviršinio vandens lygio stebėjimai karjere bus atliekami 1 kartą per metus markšeiderinių matavimų metu.

9.5. Pagal pateiktą informaciją PŪV metu triukšmo ribiniai dydžiai viršijami nebus ir atitiks Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2011 m. birželio 13 d. įsakymu Nr. V-604 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 33:2011 „Triukšmo ribiniai dydžiai gyvenamuosiuose ir visuomeninės paskirties pastatuose bei jų aplinkoje“ patvirtinimo“ patvirtintos Lietuvos higienos normos HN 33:2011 „Triukšmo ribiniai dydžiai gyvenamuosiuose ir visuomeninės paskirties pastatuose bei jų aplinkoje“ reglamentuojamus dydžius.

9.6. Pagal pateiktą informaciją PŪV keliamą oro taršą neviršys ribinių aplinkos oro užterštumo verčių patvirtintų Lietuvos Respublikos aplinkos ministro ir sveikatos apsaugos ministro 2000 m. spalio 30 d. įsakymu Nr. 471/582 „Dėl teršalų, kurių kiekis aplinkos ore ribojamas pagal Europos Sąjungos kriterijus, sąrašo ir teršalų, kurių kiekis aplinkos ore ribojamas pagal nacionalinius kriterijus, sąrašo ir ribinių aplinkos oro užterštumo verčių patvirtinimo“ ir aplinkos oro užterštumo sieros dioksidu, azoto dioksidu, azoto oksidais, benzeno, anglies monoksidu, švinu, kietosiomis dalelėmis ir ozonu normų, patvirtintų Lietuvos Respublikos aplinkos ministro ir

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2001 m. gruodžio 11 d. įsakymu Nr. 591/640 „Dėl aplinkos oro užterštumo sieros dioksidu, azoto dioksidu, azoto oksidais, benzenu, anglies monoksidu, švinu, kietosiomis dalelėmis ir ozonu normų patvirtinimo“, nustatytų ribinių dydžių.

9.7. Oro taršai kietosiomis dalelėmis, išmetamosiomis dujomis iš mobilių tašos šaltinių bei triukšmo taršos mažinimui numatomos priemonės: šiuolaikinių saugių ir našių mechanizmų naudojimas, produkcijos vežimo metu automobilių kėbulus dengiančių tentų naudojimas, produkciją išvežančio autotransporto greičio ribojimas (iki 20 km/h), sausuoju metų laiku karjero vidaus ir produkcijos išvežimo kelių laistymas, esant poreikiui dirvožemio pylimo iki 3 m aukščio sustūmimas.

9.8. Iškastas karjeras bus tinkamai rekultyvuotas – į vandens telkinį ir mišką.

10. Priimta galutinė atrankos išvada

Atsižvelgiant į išdėstytus motyvus, įgyvendinus 8. Pastabos, pasiūlymai 8.1-8.3 punktuose nurodytas sąlygas ir vadovaujantis Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo (redakcija galiojusia iki 2017-11-01) 7 straipsnio 13 dalimi, priimama galutinė atrankos išvada: planuojamai ūkinei veiklai – Papiškių žvyro ir smėlio telkinio naujo ploto (apie 12,2 ha) naudojimui (Papiškių k., Pagirių sen., Vilniaus raj. sav.) poveikio aplinkai vertinimas neprivalomas.

Ši atrankos išvada dėl poveikio aplinkai vertinimo galioja 3 metus nuo atrankos išvados viešo paskelbimo dienos.

Šis sprendimas gali būti skundžiamas Vilniaus apygardos administraciniam teismui (Žygimantų g. 2, LT-01102 Vilnius) per vieną mėnesį nuo jo gavimo dienos Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Direktoriaus įgaliotas Poveikio aplinkai vertinimo
departamento Vilniaus skyriaus vedėjas,
atliekantis Poveikio aplinkai vertinimo
departamento direktoriaus funkcijas

Marius Buja